

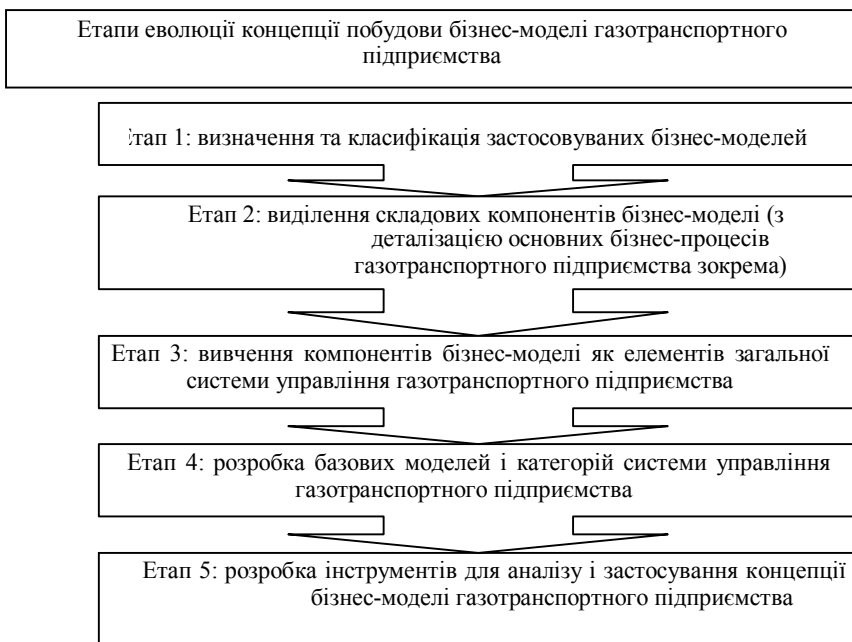
ЕТАПИ ЕВОЛЮЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ПОБУДОВИ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ГАЗОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

В. В. Кузьміна

*ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019,
e-mail: kuzminavv@ukr.net*

Актуалізація потреб удосконалення системи управління підприємствами магістрального транспорту газу визначає необхідність дослідження бізнес-моделей підприємств. Значним науковим доробком в цьому напрямі відзначаються роботи В.Демінга, Е.Зіндера, М. Хаммера, Дж. Чампі, А-В.Шеєра, Дж. Шука та багатьох інших, які акценти в яких виставлені на описі послідовності операцій і бізнес-процедур, класифікації бізнес-процесів, їх структуруванні, пошуці взаємозв'язків і взаємозалежностей між ними. Натомість, саме газотранспортні підприємства були недостатньо дослідженні в даному аспекті : існуючі теоретичні та емпіричні дослідження в даній галузі носять фрагментарний характер, відсутні дослідження специфіки бізнес-моделей газотранспортних підприємств України.

В узагальненому вигляді наукове пізнання концепції побудови бізнес-моделі газотранспортного підприємства дозволяє виокремити етапи еволюції, подані на рис. 1.

Рисунок 1 - Етапи еволюції наукового пізнання концепції побудови бізнес-моделі газотранспортного підприємства

Необхідно відзначити, що вивчення бізнес-моделей, які використовуються у загальній системі управління газотранспортного

підприємства, логічно вписується в загальну тенденцію розвитку та застосування концепції бізнес-моделей в цілому. Натомість, саме застосування бізнес-моделі в якості одиниці аналізу та дослідження системи управління газотранспортними підприємствами є обґрунтованим, оскільки ці підприємства характеризуються складним специфічним процесом створення цінності, інкорпороване в розгалужену мережу відносин з різноманітними соціально-економічними агентами.

Зазначимо, що для побудови реальної адекватної середовищу знаходження стратегії функціонування газотранспортного підприємства, необхідне проведення аналізу бізнес-моделі, який більшою мірою спирається не на оцінку конкурентів та зовнішнього середовища, а переважно сфокусований на процесі реалізації ринкових можливостей досліджуваного підприємства, що особливо актуально в таких дослідженнях.

В цілому можна зробити висновок, що бізнес-модель функціонування газотранспортного підприємства здатна пояснити стратегічні рішення через аналіз логіки бізнесу, його архітектури та допомагає зрозуміти логіку створення і привласнення цінності, формування якої відзначається специфікою діяльності газотранспортного підприємства.

UDC 330.322:336

CROWDFUNDING AS A NEW ALTERNATIVE INVESTMENT INSTRUMENT FOR BUSINESS

T. Larikova

*University of Liverpool, Liverpool L69 3BX, United Kingdom
mail: tatyana.larikova@online.liverpool.ac.uk*

Introduction. New marketing paradigm and globalization of economy makes entrepreneurs look for new ways of investment their ventures. The Internet economy model opens new opportunities for attracting investor's funds using such significant tool as crowdfunding. To use such possibility successfully, entrepreneurs need to gain theoretical and practical crowdfunding knowledge and implement its properly.

Crowdfunding is relatively recent phenomena and can be discussed in perspective as transformative socio-technical innovation, which can bring harm or advance to human abilities to collaborate and create. It's necessary to provide scholar contribution to the current efforts in Human Computer Interaction (HCI) and give the possibility for designers to make a better system to support crowdfunding.

In spite of the fact that crowdfunding was coined as a new term several years ago, it is still remained a comparatively new phenomenon. Academic literature can be defined as particularly in its infancy on crowdfunding, and its phenomenon attracted more attention in recent time. It is launched by the success of crowdfunding platforms and tendency, which is described as limited access for many entrepreneurs to gain traditional resources to fundraising a project.

Crowdfunding gained the attention of researchers in different fields which are spreading from business, economic and sociology to computer science. Economists put their efforts on the investigation of pledging behavior and found that crowdfunding has the possibility to eliminate the friction of distance-related